

1. Julie Larsen:

En forældet¹ forestilling, at familiære² bånd er ubrydelige

Teksten er et uddrag af en artikel fra Information den 28. juni 2021. Julie er retorikstuderende.

1 For tre uger siden var det fars dag. En dag, hvor vi fejrer alle vores fremragende fædre og vidunderlige mænd. Instagram og Facebook flyder over med billeder af stærke, favnende³ fædre. Friske og frejdige⁴ i deres ungdoms storhedstid såvel som de solide⁵ støtter med sølvstænk i håret⁶. Kærligheds-erklæringerne vil ingen ende tage.

(...) Sidste år tilbragte jeg fars dag sammenkrøllet i min seng med tårerne trillende ned ad kinderne.

5 Årsagen var en tur rundt i mit instagramfeed, hvor jeg mødte stribevis af forskellige, men alligevel fuldstændig ens billeder af kærlige, modige, sjove og nærværende fædre, der blev overdynget af⁷ kærlighed fra deres børn. Det er jo dejligt, men hvor gjorde det ondt. For jeg har jo ikke selv en at prale af.

Da jeg var 20 år gammel, mistede jeg min far. Han er død, men han lever. Sådan forklarer jeg følelsen. Sagt med andre ord: Jeg har ikke længere kontakt til min far. Selv om hans fødder stadig betræder jordens overflade, er den far, jeg kendte engang, for længst borte.

(...) For en dag blev han skilt fra min mor, min bror og mig. Han blev fjern og flyttede til udlandet, hvor han skabte et liv, der ikke havde plads til mig. Eller rettere sagt: Jeg skulle selv skabe den plads, for jeg blev ikke inviteret til at tage den.

15 Jeg er langt fra den eneste, der ikke kunne fejre min far for tre uger siden. Faktisk har en femtedel af danskerne brudt med et nært familiemedlem, mens tallet er helt oppe omkring en tredjedel, når man tæller de danskere med, der overvejer at bryde kontakten.

Derfor ærgrer det mig, at vi ikke er flere, der taler højt om det. Men jeg ved jo godt hvorfor. Jeg har også selv holdt mig tilbage, fordi brud i familien ofte bliver set skævt til⁸. Vi taler altid om, at blod er tykkere end vand, og som familie er man bundet sammen af blodets ubrydelige bånd.

Når båndet alligevel går i stykker, ligger der et aktivt valg bag, og det er ikke noget, man praler af. Jeg har ofte oplevet at blive afkrævet et forsvar: »Han er jo din far!« Det bliver ofte udlagt som et spørgsmål om stædighed, egoisme og selvmedlidenhed. Derfor turde jeg heller ikke lave et modop-

¹ forældet: *som ikke kan bruges længere, gammeldags.*

² familiære: *noget, som omhandler en familie.*

³ favnende: *åbne og kærlige.*

⁴ frejdige: *glade.*

⁵ solide: *stærke.*

⁶ sølvstænk i håret: *tegn på fædre, der er ved at blive gamle med gråt hår.*

⁷ blev overdynget af: *fik givet en masse af.*

⁸ set skævt til: *set på som noget, der er mærkeligt eller forkert.*

slag på Instagram fra min fosterstilling i sengen sidste år. Jeg var bange for den skepsis⁹, jeg ofte
25 bliver mødt med.

Inden jeg selv mistede min far, havde jeg nok haft samme forestilling om familiebrud, men da min idé om familiær samhørighed faldt i graven, opdagede jeg, at klichéerne¹⁰ om tykkelsen på fars blod ikke altid holder vand.

(...) Når man har en god ven, strækker man sig langt for at få venskabet til at holde. Men når man
30 altid er den, der tager initiativ til at holde kontakten, føles det til sidst ligegyldigt. Sådan var det også for min far og mig.

Hvis jeg ikke skrev til min far, hørte jeg ikke fra ham i flere måneder. Hvis jeg ikke inviterede mig selv, så jeg ham aldrig, og når jeg endelig fik lov at komme forbi, var han ikke interesseret i mig. For hvordan skulle han kunne huske, hvad der sker i mit liv, når han ikke engang kan gå ud og handle
35 uden en indkøbsliste?

Sådan forklarede han det i hvert fald selv, da jeg sagde, at jeg blev ked af, at han ikke lyttede. Det er jo logisk nok, men kan man overhovedet sammenligne sin indkøbsliste og sit barn?

(...) Da det ubrydelige bånd mellem min far og mig bristede¹¹, oplevede jeg to reaktioner fra folk omkring mig. Enten undlod de at kommentere på det, eller også forsøgte de velmenende¹², men naivt,
40 at hjælpe ved at sige, at jeg bare skulle komme videre og genoptage kontakten. Han er jo din far! Jeg skulle lade være med at have så ondt af mig selv, for det var jo ham, det var synd for.

Midt i en kæmpe sorg blev jeg mødt af foragt og skam, mens jeg havde allermest brug for forståelse. Det var ikke et valg, jeg tog for sjov, fordi jeg havde magten til det. Det var den sværeste beslutning, jeg nogensinde har taget. Aldrig har jeg grædt så mange tårer og haft så ondt i maven og alligevel
45 måttet krænge mine inderste¹³, mest private følelser ud for at forsvare mig selv.

For jeg har ikke ondt af mig selv, jeg har ondt i mig selv. Det gør ondt at vide, at han ikke kæmper for at få mig tilbage i sit liv, når jeg bare har brug for, at han også rækker hånden frem en gang imellem.

Når et barn fravælger sin forælder, er det ikke et tøsefornærmets¹⁴ teenageoprør. Det er en livsnødvendig overlevelsesstrategi. Rollen som forælder er ikke bare en, man får tildelt, det er en rolle, man skal gøre sig fortjent til. Derfor er det også vigtigt, at fars dag findes, så vi kan fejre de fædre, der udfylder den rolle.

Min far vil altid være min far, og bliver han en dag rollens ansvar bevidst, er pladsen altid åben til ham. For har vi en far, skal vi værdsætte ham – på fars dag, men især på årets øvrige 364 dage.

⁹ skepsis: *mistro*.

¹⁰ klichéerne: *udtryk, der er brugt så meget, at de har mistet deres værdi*.

¹¹ bristede: *gik i stykker*.

¹² velmenende: *med gode intentioner*.

¹³ krænge mine inderste, mest private følelser ud: *ærligt og åbent vise mine inderste følelser*.

¹⁴ tøsefornærmets: her: *ligegyldigt, betydningsløst; som om det er sagt af en umoden teenagepige*.